

СУЧАСНИЙ ПІДХІД ДО НАВЧАННЯ АУДІЮВАННЯ ДІЛОВОГО АНГЛІЙСЬКОГО МОВЛЕННЯ СТУДЕНТІВ-ЕКОНОМІСТІВ СТАРШИХ КУРСІВ

1. Сучасний підхід до вивчення іноземної мови в економічному університеті потребує розробки нової моделі навчання аудіювання студентів-економістів. Саме тому доречно звернутись до питання використання типології аудіоматеріалів економічної тематики, яка була розроблена нами на основі ситуацій усного ділового мовлення, відібраних у процесі анкетування спеціалістів з економіки.

Аудіоматеріали дванадцяти типових ситуацій ділового спілкування спеціалістів економічного фаху можна об'єднати у чотири типи звукових текстів: доповідь, дискусія, непідготовлена бесіда, інтерв'ю.

2. У визначенні змісту навчання і розробці комплексів вправ слід враховувати головні принципи комунікативної методики (комунікативності, навчання аудіювання через автентичні аудіотексти, основою яких є ситуації усного ділового мовлення спеціалістів з економіки).

3. Для успішної організації і проведення навчання аудіювання ділового англійського мовлення необхідно, у першу чергу, здійснити відбір адекватного навчального матеріалу, який у повній мірі відображатиме специфіку даної спеціальності. Відбір навчального матеріалу доцільно здійснювати на основі таких критеріїв, як: професійна спрямованість, приналежність тексту до усного мовлення, ситуативна автентичність, автентичність матеріалу, автентичність оформлення, інформативна автентичність, доступність текстів у мовному та смисловому плані, тривалість звучання текстів від 3 до 5—6 хв.

4. У розробці вправ для навчання аудіювання слід звернути увагу на запропоновану нами підсистему вправ, яка складається з комплексу вправ до кожного типу аудіотексту, що містять, аналогічно до розроблених у методиці, вправи, що готують до аудіювання текстів економічної тематики (некомунікативні та умовно-комунікативні) та мовленнєві (комунікативні) вправи в

аудіюванні текстів економічного фаху. Група *підготовчих* вправ включає *некомунікативні вправи*, які спрямовані на ознайомлення з ключовими словами та словосполученнями; кліше, термінологією, спеціальною лексикою усного ділового мовлення (назви документів, позначення процедур, ситуативною лексикою); мовленнєвими формулами ділового усного мовлення (Polite speech, Expressing opinion, Exchanging information); спрямовані на полегшення сприйняття абревіатур, дат, числівників, особових імен, деяких інтернаціональних слів; граматичних конструкцій; та *умовно-комунікативними вправами*, які спрямовані на розпізнавання міжфразового зв'язку (слова зв'язки); на визначення основного змісту окремих складних речень, частин тексту; головної думки групи речень; на розвиток уміння антиципації; аудитивної пам'яті; механізму осмислення (розуміння різних категорій смислової інформації). Слід звернути увагу на мовленнєві вправи (*комунікативні*), саме вправи в аудіюванні текстів економічного фаху. Вони, залежно від мети, можуть бути націлені на глобальне, селективне, детальне та тотальне розуміння.

Реалізація розроблених комплексів вправ до кожного типу аудіо-тексту повинна проходити систематично на кожному занятті та передбачає виконання домашнього завдання студентами. Саме тому ми пропонуємо такий цикл роботи з кожним типом аудіотекста. Перше заняття включає знайомство з темою та підготовчі вправи до аудіотексту з виконанням деяких домашніх завдань. Так, домашнє завдання повинно включати підготовку саме до прослуховування аудіотексту та виконання завдань на перевірку прослуханого (Comprehension check). Вдома студенти можуть вивчити напам'ять нові слова та словосполучення, нові економічні терміни та кліше, що були запропоновані викладачем для запам'ятовування на занятті. Це поліпшить розуміння аудіотексту, який пропонується прослухати на наступному занятті, та виконання саме мовленнєвих (комунікативних) вправ, а також вправ на перевірку прослуханого тексту.

Такий цикл роботи з аудіо-матеріалами більш ефективно впливає на формування аудитивних навичок та вмінь студентів.

5. Отримані дані проведеного експериментального дослідження свідчать про ефективність розробленої методики. Експериментальне навчання аудіювання ділового англійського мовлення студентів-економістів показало, що послідовність комплексів вправ до різних типів аудіотекстів має певний вплив на процес формування аудитивних навичок та вмінь та відбивається на кінцевому

рівні їх сформованості. Доцільною виявилась така послідовність виконання комплексів вправ для навчання аудіювання ділового англійського мовлення: доповідь — інтерв'ю, невідповідна бесіда, дискусія, оскільки вона сприяє досягненню вищого рівня володіння аудитивними навичками та вміннями.

Такий висновок дозволяє рекомендувати цей варіант роботи з аудіотекстами ділового англійського мовлення для використання в практиці навчання іноземної мови студентів економічних спеціальностей на старших курсах.

А. В. Каныш, канд. філол. наук, доц.,
кафедра німецької мови

ВИКОРИСТАННЯ МАТЕРІАЛІВ ЗМІ НА ЗАНЯТТЯХ З ДІЛОВОЇ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

З практики викладання іноземних мов добре відомо, що тексти засобів масової інформації, насамперед, взяті із суспільно-політичних та спеціальних економічних видань, несуть у собі надзвичайно великий навчальний потенціал. Тому значним внеском у вдосконалення якісного рівня викладання ділової німецької мови та забезпечення практичної спрямованості освітньої програми має стати створення спеціального посібника «Wirtschaftsdeutsch aus den Medien» на матеріалі текстів із німецькомовних друкованих ЗМІ. Його цільовою аудиторією є студенти III—IV курсів факультету міжнародної економіки і менеджменту, які вивчають німецьку мову як основну, а необхідність створення зумовлена такими чинниками. По-перше, досвід роботи показує, що студенти виявляють значно більшу зацікавленість при роботі з текстами зі ЗМІ, аніж з навчальними текстами з традиційних підручників. Такій мотивації сприяє оригінальність та доступність подачі матеріалу в цих текстах, актуальна тематика, її практична зорієнтованість, автентичний мовний матеріал. По-друге, сучасні ЗМІ пропонують велику кількість цікавих матеріалів як на економічні теми, так і матеріалів, що торкаються такого кола практичних проблем, як пошуки роботи, оформлення необхідних документів при пошуках та влаштуванні на роботу, підготовка до співбесіди, правила ділового етикету, пе-